

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

Päiväys: 30.11.2012

Edellinen päiväys: 29.8.2008

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste****1.1.1 Kauppanimi**

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

1.1.2 Tunnuskoodi

312 100

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**1.2.1 Käyttötarkoitus**

Käynnistysaerosoli.

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

OY KAHA AB

Postiosoite

PL 117

Postinumero ja -toimipaikka

01511 VANTAA

Puhelin

(09) 615 6800

Telefax

(09) 615 68304

Sähköposti

www.kaha.fi

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

Myrkytystietokeskus PL 340, 00029 HUS, puhelin 09-471 977.

2. VAARAN YKSILÖINTI**2.1 Aineen tai seoksen luokitus****67/548/EEC - 1999/45/EC**

F+, Xi; R12-38-67-52/53

2.2 Merkinnät**67/548/EEC - 1999/45/EC**

F+

Erittäin helposti syttyvä

Xi

Ärsyttävä

R-lausekkeet

R12

Erittäin helposti syttyvää.

R38

Ärsyttää ihoa.

R67

Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

R52/53

Haitallista vesiliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

S-lausekkeet

S2

Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

S23

Vältettävä höyryn hengittämistä.

S24

Varottava kemikaalin joutumista iholle.

S46

Jos ainetta on nielty, hakeuduttava heti lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.

S51

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.

S29

Ei saa tyhjentää viemäriin.

S16

Eristettävä sytytysläheteistä - Tupakointi kielletty.

S80

PAINEPAKKAUS. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50°C:n lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen.

2.3 Muut vaarat**3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA****3.2 Seokset****Vaaraa aiheuttavat aineosat**

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

Päiväys: 30.11.2012

Edellinen päiväys: 29.8.2008

CAS/EY-numero ja rek.nro	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
75-28-5	isobutaani	<5 %	F+; R12; Flam. Gas 1, H220; Press. Gas, H280
60-29-7	Dietyylieetteri	15-25 %	F+; R12; R19; Xn; R22; R66; R67; Flam. Liq. 1, H224; Acute Tox. 4 (), H302; STOT SE 3, H336
EY 921-024-6	Hiilivety C6-C7, n-alkaanit, isoalkaanit, sykliset, < 5 % n-heksaania	15-25 %	F; Xn; N; R11-38-51/53-65-67 Flam. Liq. 2, H225; Asp.Tox. 1, H304; Aquatic Chronic 2. H411; Skin Irrit.2, H315; STOT SE 3, H336
67-64-1	Asetoni	10-15 %	F; R11; Xi; R36; R66; R67; Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H336
107-98-2	1-metoksi-2-propanoli	<5 %	R10; R67; Flam. Liq. 3, H226; STOT SE 3, H336
74-98-6	Propaani	10-15 %	F+; R12; Flam. Gas 1, H220; Press. Gas, H280
106-97-8	Butaani	10-15 %	F+; R12; Flam. Gas 1, H220; Press. Gas, H280
124-38-9 EY 927-344-2	Hiilidioksidi Hiilivety C9-C10, n-alkaanit, isoalkaanit, sykliset, aromaatteja	<5 % <5 % 2-25 %	Press. Gas, H280 Xn; N; R10-65-66-67-51/53 Flam. Liq. 3, H226; Asp.Tox. 1, H304; Aquatic Chronic 2. H411; STOT SE 3, H336
110-82-7	Sykloheksaani	<5 %	F; R11; Xn; R65; Xi; R38; R67; N; R50-53; Flam. Liq. 2, H225; Asp. Tox. 1, H304; Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H336; Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410
110-54-3	n-Heksaani	<= 1,0 %	F; R11; Repr. Cat. 3; R62; Xn; R48/20-65; Xi; R38; R67; N; R51-53; Flam. Liq. 2, H225; Repr. 2, H361f (); Asp. Tox. 1, H304; STOT RE 2 (), H373 (); Skin Irrit. 2, H315; STOT SE 3, H336; Aquatic Chronic 2, H411
78-78-4	Isopentaani	<= 1,0 %	F+; R12; Xn; R65; R66; R67; N; R51-53; Flam. Liq. 2, H225; Asp. Tox. 1, H304; STOT SE 3, H336; Aquatic Chronic 2, H411

3.3**Muut tiedot**

Hiilivedyn/hiilivetyjen luokitus perustuu aineen valmistajan luokitukseen.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

Päiväys: 30.11.2012

Edellinen päiväys: 29.8.2008

4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus

-

4.1.2 Hengitys

Altistunut raittiiseen ilmaan. Mikäli esiintyy epätavallista väsymystä tai pahoinvointia on hakeuduttava lääkärin hoitoon.

4.1.3 Iho

Pesu vedellä ja saippualla, huolellinen huuhtelu. .

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huolellinen huuhtelu runsaalla vedellä silmäluomet aukipitäen. Ärsytyksen jatkuessa lääkärin hoitoon.

4.1.5 Nieleminen

Ei saa oksennuttaa! Suun huuhtelu vedellä. Välittömästi lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet****5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET****5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Jauhe, vaahto, hiilidioksidi. .

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Voimakas vesisuihku.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Palossa voi muodostua myrkyllisiä kaasuja (hiilimonoksidia ja rikkidioksidia).

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Asianmukaiset suojavarusteet. Suljetuissa tiloissa käytettävä hengityslaitteita. -

5.4 Muita ohjeita

Paloa lähellä olevien pakkausten jäähdytys vedellä. .

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Eristettävä sytytyslähdeistä. Tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. .

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ei saa johtaa viemäriin, maaperään eikä pinta- ja pohjaveteen. .

6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Imeytys sahanpuruun tai turpeeseen, annetaan haihtua turallisessa paikassa. Jäte kerätään asianmukaisesti hävitettäväksi. .

6.4 Viittaukset muihin kohtiin

-

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI**7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**

Huolehdittava työtilojen hyvästä ilmastoinnista. Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinä ja poistettava mahdolliset sytytyslähdeet. Tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. Vältettävä höyryn hengittämistä. Erittäin helposti syttyvä. Ilmaan sekoittuneena höyryt voivat muodostaa leimahtavan/räjähtävän seoksen.

7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

-

7.3 Erityinen loppukäyttö

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

Päiväys: 30.11.2012

Edellinen päiväys: 29.8.2008

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET**8.1 Valvontaa koskevat muuttujat****8.1.1 HTP-arvot**

60-29-7	Dietyylieetteri	100 ppm (8 h) 310 mg/m ³ (8 h) (HTP2012)	200 ppm (15 min) 620 mg/m ³ (15 min)
67-64-1	Asetoni	500 ppm (8 h) 1200 mg/m ³ (8 h) (HTP2012)	630 ppm (15 min) 1500 mg/m ³ (15 min)
74-98-6	Propaani	800 ppm (8 h) 1500 mg/m ³ (8 h) (HTP2012)	1100 ppm (15 min) 2000 mg/m ³ (15 min)
106-97-8	Butaani	800 ppm (8 h) (HTP2012)	1000 ppm (15 min)
107.98-2	1-metoksi-2-propanoli	100 ppm (8 h) 370 mg/m ³ (8 h) iho (HTP2012)	150 ppm (15 min) 560 mg/m ³ (15 min)
124-38-9	Hiilidioksidi	5000 ppm (8 h) liite3(HTP2012)	9100 mg/m ³ (8 h)
110-82-7	Sykloheksaani	100 ppm (8 h) 350 mg/m ³ (8 h) (HTP2012)	250 ppm (15 min) 875 mg/m ³ (15 min)
110-54-3	n-Heksaani	20 ppm (8 h) (HTP2012)	72 mg/m ³ (8 h)
78-78-4	Isopentaani	500 ppm (8 h) 1500 mg/m ³ (8 h)	630 ppm (15 min) 1900 mg/m ³ (15 min)

8.1.2 Muut raja-arvot

-

8.2 Altistumisen ehkäiseminen**8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**

Käsien pesu työskentelyn jälkeen. .

8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**8.2.2.1 Hengityksensuojaus**

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta. Tarvittaessa on käytettävä orgaanisille kaasuille ja liuotinhöyryille tarkoitettua A2-suodattimella varustettua hengityssuojainta. .

8.2.2.2 Käsiensuojaus

Nitriilikumisuojakäsineet. -

8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus

Suojalasit, jos roiskeet ovat mahdollisia. .

8.2.2.4 Ihonsuojaus

-

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET**9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot****9.1.1 Olomuoto**

Aerosoli. Väritön, herkästi haihtuva neste.

9.1.4 pH

-

9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue

30-185°C (ilman ponnekaasua).

9.1.7 Leimahduspiste

-40° C (ilman ponnekaasua).

9.1.9 Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)

-

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

Päiväys: 30.11.2012

Edellinen päiväys: 29.8.2008

9.1.10	Räjähdysominaisuudet	
9.1.10.1	Alempi räjähdysraja	1,7 til.% (dietyylieetteri); 0,6 Til.% (hiilivety)
9.1.10.2	Ylempi räjähdysraja	36 til.% (dietyylieetteri) 7,0 til.% (hiilivety)
9.1.13	Suhteellinen tiheys	0,74-0,75 g/cm ³ (20° C)(ilman ponnekaasua).
9.1.14	Liukoisuus (liukoisuudet)	
9.1.14.1	Vesiliukoisuus	liukenematon.
9.1.14.2	Rasvaliukoisuus (liuotin-öljy, yksilöitävä)	-
9.1.15	Jakautumiskerroin: n-oktanol/vesi	-
9.1.18	Viskositeetti	10-12s (20°C) (DIN EN ISO 2431/ 4mm) ilman ponnekaasua.
9.2	Muut tiedot	-

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**
- 10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**
Helposti syttyvä. Ilmaan sekoittuneena höyryt voivat muodostaa leimahtavan/räjähtävän seoksen.
- 10.4 Vältettävät olosuhteet**
-
- 10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**
Reagoi voimakkaiden hapettavien aineiden kanssa. -
- 10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**
Ei hajoa kemiallisesti käyttötarkoituksen mukaisesti käytettynä. .

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT

- 11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**
CAS 60-29-7: LD50 = 1215 mg/kg (suun kautta, rotta); LDLo = 260 mg/kg (suun kautta, ihminen); LC50/ 2 h = 224,5 mg/l (hengitettynä, rotta)
EY 921-024-6: LD50 > 5840 mg/kg (suun kautta, rotta)(OECD 401); LD50 >2920 mg/kg (ihon kautta, rotta) (OECD 402); LC50 / 4 h = 25,2 mg/l (hengitettynä, rotta)(OECD 403)
67-64-1: LD50 = 5800 mg/kg (suun kautta, rotta); LD50 = 20000 mg/kg (ihon kautta, kaniini)
- 11.1.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys**
Ärsyttää ihoa ja limakalvoja
- 11.1.3 Herkistyminen**
-
- 11.1.4 Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset**
-
- 11.1.5 Elinkohtainen myrkyllisyys - kerta-altistuminen**
Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua. Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
- 11.1.8 Muut terveystieteisiin liittyvät tiedot**
-

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE

- 12.1 Myrkyllisyys**
- 12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

Päiväys: 30.11.2012

Edellinen päiväys: 29.8.2008

CAS 60-29-7: EC50 = 5600 mg/l (Photobacterium phosphoreum); LC50/ 96 h = 2600 mg/l (Pimephales promelas); LC50/24 h = 165 mg/l (Daphnia magna); LC50/48 h = (Leuciscus idus melanotus).

EY 921-024-6: EL50/48 h = 3 mg/l (Daphnia magna) (OECD 202); EL50/72 h = 30-100 mg/l (Pseudokirchneriella subcapitata); LOEC = 0,32 mg/l (Daphnia magna) .

Haitallista vesieliölle, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

:

12.1.2 Myrkyllisyys muille eliöille

-

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

Hiilivety C6-C7: 81 % (-) (28 d)

1-metoksi-2-propanoli: 90 % (-) (OECD 301E)

12.2.2 Kemiallinen hajoavuus

-

12.3 Biokertyvyys

-

12.4 Liikkuvuus maaperässä

Tuote on vettä kevyempää, ja kulkeutuu pinta- ja pohjaveden mukana. .

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**12.6 Muut haitalliset vaikutukset**

-

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

Hävitys paikallisten viranomais määräysten mukaisesti. .

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**14. KULJETUSTIEDOT**

14.1	YK-numero	1950
14.2	Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi	Aerosolit.
14.3	Kuljetuksen vaaraluokka	2
14.4	Pakkausryhmä	-
14.5	Ympäristövaarat	
14.6	Erityiset varotoimet käyttäjälle	
14.7	Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti	

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

- 15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö**
-
- 15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi**

16. MUUT TIEDOT

- 16.3 Tietolähteet**
Valmistajan käyttöturvallisuustiedote/11.10.2012.

SONAX® Käynnistyssumu - Startspray

Päiväys: 30.11.2012

Edellinen päiväys: 29.8.2008

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R10	Syttyvää.
R11	Helposti syttyvää.
R12	Erittäin helposti syttyvää.
R19	Saattaa muodostua räjähtäviä peroksideja.
R22	Terveydelle haitallista nieltynä.
R36	Ärsyttää silmiä.
R38	Ärsyttää ihoa.
R48/20	Terveydelle haitallista: pitkäaikainen altistus voi aiheuttaa vakavaa haittaa terveydelle hengitettynä.
R50	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R52/53	Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R53	Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R66	Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H220	Erittäin helposti syttyvä kaasu.
H224	Erittäin helposti syttyvä neste ja höyry.
H225	Helposti syttyvä neste ja höyry.
H226	Syttyvä neste ja höyry.
H280	Sisältää paineen alaista kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa.
H302	Haitallista nieltynä.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H315	Ärsyttää ihoa.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
H336	Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H361	Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä.
H373	Saattaa vahingoittaa elimiä <tai mainitaan kaikki tiedetyt kohde-elimet> pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa <mainitaan altistumisreitti, jos on kiistatta osoitettu, että vaara ei voi aiheutua muiden altistumisreittien kautta>.
H400	Erittäin myrkyllistä vesieliöille.
H410	Erittäin myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.
H411	Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

16.8 Lisätiedot

OY KAHA AB .